

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
ร.5 ข.1/3 เรื่อง ราชการเบ็ดเสร็จในกระทรวงยุติธรรม (3 กรกฎาคม 109-13
เมษายน 110)
- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
ร.5 ข.1/9 เรื่อง การจัดการศาลสนามสถิตย์ยุติธรรม แลตั้งศาลโปริสภา แลประกาศตั้ง
ศาลโปริสภา แลเป็นแขวงศาลโปริสภา แลประกาศลงโทษผู้แนคตี (13 เมษายน 112-12
กุมภาพันธ์ 114)
- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
ร.5 ข.1/13 เรื่อง ขอดตั้งกรรมการชำระความที่ค้างในกระทรวงยุติธรรม (1 มกราคม
111 - 18 มกราคม 114)
- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
ร.5 ข.1/31 เรื่อง รายงานข้าราชการในกระทรวงยุติธรรม (24 เมษายน 120 -
30 เมษายน 129)
- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
ร.5 ข.1/83 กรมขุนศิริสิงคาศกราบบังคมทูล เรื่อง เพิ่มโทษลตโทษผู้กระทำผิด
(13 มีนาคม 127)
- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
ร.5 ข.1/67 เรื่อง กรมหลวงราชบุรีและข้าราชการกระทรวงยุติธรรมลาออกเนื่องด้วย
กรมหมื่นนราแตงบพลครว่าเปรียบเปรย (28 พฤศจิกายน 128-27 มิถุนายน 129)
- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
ร.5 ข.3/1 เรื่อง จัดตั้งตำแหน่งในกระทรวงยุติธรรมและศาลต่าง ๆ (1 ธันวาคม 111-
12 พฤษภาคม 118)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
 ร.5 ย.3/3 เรื่อง จัดตำแหน่งตุลาการ และตำแหน่งตุรการ และแบบนำฟ้องชังนักโทษ
 มณฑลปราจีน (7 มกราคม 113)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
 ร.5 ย.3/4 เรื่อง หม่อมเจ้าขาว อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (21 กุมภาพันธ์ 113-
 22 พฤศจิกายน 113)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
 ร.5 ย.5/2 เรื่อง รายงานมหาดเล็กตรวจศาล (9 เมษายน - 1 ตุลาคม 115)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
 ร.5 ย.8/5 เรื่อง รายงานข้าหลวงพิเศษชำระความหัวเมือง (19 มกราคม 114-17
 มกราคม 117)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
 ร.5 ย.10/2 เรื่อง กรรมการต่าง ๆ กรรมการฎีกา เรื่อง เงินเดือน (30 มีนาคม
 112 - 3 ตุลาคม 113)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงยุติธรรม
 ร.5 ย.10/14 เรื่อง ศาลฎีกา มีรายงานศาลฎีกาด้วย (5 เมษายน 120-5 ธันวาคม 124)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.1/10 เรื่อง จัดระเบียบราชการกระทรวงยุติธรรม และเรื่องตำแหน่งอธิบดีกรมอัยการ
 (3 เมษายน 2455-25 มีนาคม 2460)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.2/8 เรื่อง ตั้งกรรมการศาลฎีกา และเพิ่มเติมผู้ช่วยกรรมการศาลฎีกาชั่วคราว
 (26 มกราคม 2453 - 29 มกราคม 2467)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.3/2 เรื่อง ตั้งและย้ายข้าราชการกระทรวงยุติธรรม (19 พฤศจิกายน 2453-18
 พฤศจิกายน 2458)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.3/7 เรื่อง ชำราชการในกระทรวงยุติธรรมออกจากราชการ และลาพัก
 (5 พฤษภาคม 2454 - 3 กันยายน 2468)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.3/13 เรื่อง ถอดชำระราชการแผนกระทรวงยุติธรรม (13 สิงหาคม 2458 -
 26 เมษายน 2466)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.4/11 เรื่อง เลิกถอนตำแหน่งอำนาจผู้พิพากษาศาลฎีกาในอำเภอเบตง จังหวัด
 ยะลา (2 มีนาคม 2458-6 เมษายน 2459)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.8/1 เรื่อง หลวงวิเศษจนการต้องหาว่า ไม่ไปลงอวนจับปลาด้วยตนเอง และ
 มีอวนผิด ขนาดที่ขออนุญาต (2 กรกฎาคม 2462-24 กุมภาพันธ์ 2464)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม
 ร.6 ย.8/7 เรื่อง เจ้าพระยาศิริรัตนพยานไม่มาศาลในคดีระหว่าง นายหรั่ง โจทก์
 อำแดงปอน จำเลย เรื่อง ที่บ้านตำบลสพานด่าน (2-12 สิงหาคม 2454)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงยุติธรรม
 ร.7 ย.2/6 เรื่อง ขุนเล็กศาล รวมศาล แลเรื่องศาลแขวง (17 มีนาคม 2468 -
 2 มีนาคม 2474)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงยุติธรรม
 ร.7 ย.2/12 เรื่อง กรรมการศาลฎีกา (26 สิงหาคม 2469-30 พฤษภาคม 2473)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงยุติธรรม
 ร.7 ย.2/18 เรื่อง ประกาศจัดระเบียบราชการกระทรวงยุติธรรม (30 สิงหาคม 2471)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงยุติธรรม
 ร.7 ย.2/19 เรื่อง จัดระเบียบราชการกระทรวงยุติธรรม (30 สิงหาคม-8 พฤศจิกายน
 2471)

- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงแถลงพระบรมราชาธิบายแก้ไขการปกครองแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วันวานิชย์ จำกัด, 2526.
- ชาญชัย แสงศักดิ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมสาร จำกัด, 2538.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์. "หลักการแบ่งแยกอำนาจ." หน้า 308-323. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.สมภพ ไทตระภักดิ์, กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2540.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และชิตติยา กรรณสูต. เอกสารการเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2518.
- เดือน บุญนาค. "การแยกอำนาจ." นิติศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 หน้า 16-40.
- เดือน บุญนาค. ท่านปรีดี รัฐบุรุษอาวุโสผู้วางแผนเศรษฐกิจไทยคนแรก. (ม.ป.ท.), 2500.
- เดือน บุญนาค. และไพโรจน์ ชัยนาม. คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญ. พระนคร: โรงพิมพ์นิติสาส์น, 2477.
- ทรงศรี อาจอรุณ. สิทธิสภาพนอกอาณาเขตกับประเทศมหาอำนาจในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506.
- ชงทอง จันทรางศุ. การปฏิรูปภาษากฎหมายในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. (ม.ป.ท.), 2535.
- ธานีรินทร์ ภัยวิเชียร. พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519.
- นิติศาสตร์ไพศาลย์, พระยา. "ความเป็นอิสระของผู้พิพากษา." บทบัณฑิตย มีนาคม 2513: หน้า 15-22.
- นิติศาสตร์ไพศาลย์, พระยา. ตำนานศาล. (ม.ป.ท.), 2482.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม 1 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537.

- ปิยนาด บุนนาค. การเมืองระหว่างองค์การของรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีความขัดแย้งที่สำคัญระหว่าง
กระทรวงต่าง ๆ ในสมัยปฏิรูป (พ.ศ. 2435-พ.ศ. 2453). วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต
ภาควิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ปิยนาด บุนนาค. "การทำนุบำรุงและปฏิรูปประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว."
หน้า 56-94. ใน อารยธรรมไทย, (ม.ป.ท.), 2536.
- ประดิษฐมนูธรรม, หลวง. "คำอธิบายกฎหมายปกครอง." หน้า 129-272. ใน ประชุมกฎหมายมหาชน
และเอกชนของปรีดี พนมยงค์, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- ประยูร กาญจนดุล. คำบรรยายกฎหมายปกครองเปรียบเทียบ. (ม.ป.ท.), 2524.
- พัฒนศักดิ์ (นามแฝง). "พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์." บทันที สิงหาคม
2511 : หน้า 477-513.
- เพ็ญศรี ดูก และปิยนาด บุนนาค. ประวัติศาสตร์ไทย 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษร-
เจริญทัศน์, 2526.
- ไพยม เลขยานนท์. "อำนาจตุลาการ." บทันที ธันวาคม 2511 : หน้า 731-734.
- ภาวดี มหาจันทร์. รัตนโกสินทร์ยุคปรับปรุงประเทศ (พ.ศ. 2394-2475). กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2527.
- ยุติธรรม, กระทรวง. การปฏิรูประบบกฎหมายและการศาลในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรีย, 2511.
- ยุติธรรม, กระทรวง. ที่ระลึกนิทรรศการทางการศาลสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์สองร้อยปี. (ม.ป.ท.,
ม.ป.ป.).
- ยุติธรรม, กระทรวง. 100 ปี กระทรวงยุติธรรม (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).
- ร.แลงการ์ด. "ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยว่าด้วยศาลและวิธีพิจารณา" อัยการ ปีที่ 9 ฉบับที่ 102
มิถุนายน 2529 : หน้า 9-25.
- ราชบุรีดิเรกฤทธิ์, กรมหมื่น. กฎหมาย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองทัพอากาศ, ร.ศ. 123.
- ราชบุรีดิเรกฤทธิ์, กรมหมื่น. พระราชบัญญัติในปัตยุบัน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองทัพอากาศ,
ร.ศ. 120.
- ราชบุรีดิเรกฤทธิ์, กรมหมื่น. พระราชบัญญัติในปัตยุบัน เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองทัพอากาศ,
ร.ศ. 121.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. "ศาลปกครองกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ." นิติศาสตร์ ปีที่ 24 ฉบับที่ 3 :
หน้า 589-582.

วินัย ทองลงยา. "ความเป็นมาของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการและคณะกรรมการ
ตุลาการ." หน้า 131-165. ในที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิด
อาคารที่ทำการศาลแพ่งและศาลฎีกา , พระนคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2506.

วิลาศวงศ์ พงศะบุตร. "สมัยการปฏิรูปประเทศให้ทันสมัย." หน้า 43-55. ใน อารยธรรมไทย,
(ม.ป.ท.), 2536.

วิษณุ เครืองาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิ
การพิมพ์, 2530.

วิไลเลขา ถาวรธนาสาร. จุลสารวิชาการผู้นำไทยกับการรับวัฒนธรรมตะวันตก. กรุงเทพมหานคร :
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2530.

ศักดิ์ดา โมกขมรรคกุล. "ความเป็นอิสระของนิติพากษา." บทบัญญัติ กันยายน 2539 : หน้า 1-16.

สิทธิสยามการ, หลวง. สัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างสยามกับต่างประเทศ. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).

สุจรีดี ถาวรสุข. การจัดศาลหัวเมืองครั้งแรก. พระนคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2507.

สุจรีดี ถาวรสุข. "งานกระทรวงยุติธรรม (ของเจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ)." หน้า 5-112. ใน
อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพมหาอำมาตย์เอกเจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ
(จิตร ณ สงขลา) , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2519.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ชาญชัย แสวงศักดิ์. พัฒนาการของกฎหมายมหาชนในต่างประเทศและในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา. ตำนานกฎหมายเมืองไทยและประมวลคำอธิบายทางนิติศาสตร์. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยเชชม, 2493.
- ร.แสงกาต์. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2516.
- สุทธิวาตนฤพนธ์, หลวง. คำบรรยายประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.
- สุเมธ สุทธิวาตนฤพนธ์. การพัฒนาศาลสูงเพื่อความมั่นคงของชาติ. (ม.ป.ท.), 2525.

ภาษาอังกฤษ

- Barron, Jerome A. & Dienes, C. Thomas. Constitutional Law 2nd ed. St. Paul Minn : West Publishing Co., : West Publishing Co., 1987.
- Dicey, A. V. Introduction to the study of The Law of the Constitution. 10th ed. London : Macmilan, 1959.
- Jewell, Richard Edward Coxhead. The British Constitution. London: Hodder & Stoughton, 1975.
- Marshall, Geoffrey. Constitution theory. New York: Oxford University Press, 1980.
- Mason, Alpheus Thomas and Stephenson, Donald Grier, Jr. American Constitution Law. 8th ed. New Jersey: Prentice-hall Inc., 1987.

ประวัติผู้เขียน

นายธนวิทย์ ชำศรี เกิดวันที่ 18 ธันวาคม 2515 ที่เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย จากโรงเรียนสาธิต มศว.ปทุมวัน สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2536 สอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิตไทย จากสำนักงานกรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา ในปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในปีการศึกษา 2539 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2539 เคยดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ปัจจุบันเป็นข้าราชการตุลาการ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลยุติธรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย